

vergadering **C213 – BIN15**

zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 28 mei 2013

INHOUD

Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de erkenning en de financiering van moskeeën - 96 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de evolutie van het aantal onbetaalde boetes met betrekking tot inburgering - 1592 (2012-2013)	13
Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het digitaal loket Beleids- en Beheerscyclus Gemeenten, OCMW's en Provincies (BBC) - 1714 (2012-2013)	16

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

**Interpellatie van de heer Filip Dewinter tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de erkenning en de financiering van moskeeën
- 96 (2012-2013)**

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Minister, de cijfers zijn bekend. In 2012 werden voor 575.312 euro subsidies toegekend aan 17 van de 28 erkende moskeeën.

U weet dat ik interesse heb voor het onderwerp. Het verbaasde mij, toen ik al die moskeeën eens checkte, dat negen van de zeventien moskeeën die werden betoelaagd, behoren tot het Turkse Diyanet-netwerk. U kent ongetwijfeld Diyanet. Dit netwerk van moskeeën wordt beheerd door het Turkse Presidium van godsdienstzaken, dat onder leiding staat van het Ministerie van Algemene Zaken van de Turkse premier Erdoğan. De Diyanet-imams zijn Turkse staatsambtenaren. Zoals u weet, worden zij door Turkije slechts voor een beperkte tijd naar Diyanet-moskeeën in het buitenland gestuurd. De enige bedoeling van deze beperking in de tijd is dat zij zich niet zouden integreren in het gastland en dat zij trouw zouden blijven aan de boodschap die de Turkse overheid via de betrokken moskeeën wil verspreiden.

Het Diyanet-netwerk is volledig in handen van de Turkse staat. Het moet vooral de band zo nauw mogelijk houden tussen de Turkse onderdanen elders, zeker in Europa, en de Turkse overheid, met zijn politieke en steeds meer – gezien de invloed van de partij van Erdoğan op het Turkse bestuur en beleid – ook godsdienstige boodschap. We kennen de uitspraken van Erdoğan over allerlei zaken, niet het minst over de integratie van de Turkse onderdanen in Europa. We weten dat ze alleszins niet zijn gericht op integratie, wel integendeel: Erdoğan probeert zo veel mogelijk de Turkse onderdanen in het buitenland bij de fundamentalistisch-islamitische les te houden.

Het is niet moeilijk om te vinden dat negen van de zeventien gesubsidieerde moskeeën tot het Diyanet-netwerk behoren. Je kunt dat op het internet vinden. Diyanet heeft een eigen website waarop al die informatie is terug te vinden, met de volledige lijst van moskeeën die afhangen van Diyanet.

In totaal vloeide in 2012 via de moskeesubsidiëring maar liefst 371.411 euro van de 575.312 euro naar dit soort van Turkse Diyanet-staatsmoskeeën. Dat is 65 procent van het totale subsidiëringsbedrag. Zelfstandige moskeeën die zich aansluiten bij de Diyanet-koepel, moeten de eigendom over de moskee overdragen aan het Diyanet-netwerk. Dit alles bevreemdt mij omdat ik vaststel dat de voornaamste begunstigde van de Vlaamse moskee-subsidies uiteindelijk de Turkse overheid blijkt te zijn.

Ik geef u graag een overzichtje van de betoelaagde moskeeën die onder het beheer staan van het Turkse Presidium van godsdienstzaken: Mehmet Akif in Antwerpen (15.786 euro subsidies), Selimiye in Heusden-Zolder (61.924 euro subsidies), Yesil Camii in Houthalen-Helchteren (38.890 euro subsidies), Yunus Emre in Genk (50.656 euro subsidies), Yildirim Beyazit Camii in Genk (21.855 euro subsidies), Selimiye Camii in Lommel (20.318 euro subsidies), Yavuz Sultan Selim in Ledeberg (37.935 euro subsidies), Hicret Camii in Sint-Niklaas (86.346 euro subsidies) en Beraat in Diest (37.701 euro subsidies).

Het blijft niet enkel bij de Diyanet-moskeeën die worden beheerd door het Turkse Presidium van godsdienstzaken. Op de lijst van gesubsidieerde moskeeën vielen mij ook de moskeeën op die door Milli Görüş worden gecontroleerd. Dat is een Turkse fundamentalistische organisatie, die overigens in Duitsland verboden is en waarop de Nederlandse Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) in zijn jongste rapport heel veel kritiek geeft. Milli Görüş heeft vooral tot doel om de integratie van de hier verblijvende moslims tot een minimum te

beperken en zo mogelijk zelfs onmogelijk te maken. Twee Milli Görüş-moskeeën worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

U vraagt zich af hoe ik dat hard kan maken. Dat is niet zo moeilijk, zeker niet als men beschikt over de eigendomsakte van de moskeeën. Twee moskeeën die eigendom zijn van Milli Görüş worden gesubsidieerd: de Sultan Ahmet-moskee in Heusden-Zolder met 31.151 euro en de Tevhid Camii-moskee in Gent met 11.497 euro. Verschillende documenten en andere informatie wijzen erop dat Tevhid Camii gelinkt is aan en in de praktijk volledig afhangt van Milli Görüş.

Ik geef u een citaat uit het rapport van de Duitse staatsveiligheid dat jaarlijks publiek wordt gemaakt: "... de wereldlijke orde af te schaffen en te willen vervangen door een islamitische gemeenschap". In Duitsland wordt Milli Görüş er zelfs van verdacht een criminele vereniging te zijn en ervan beschuldigd geld te hebben ingezameld en in te zamelen voor terreurbewegingen zoals Hamas. In eigen land was lidmaatschap van Milli Görüş eerder al voldoende om een lid te weren uit de Moslimexecutieve.

Dat alles werpt toch een speciaal licht op de toekenning van de subsidies aan moskeeën allerhande. U zult verwijzen naar het rapport van de Staatsveiligheid; u zult zeggen dat u zelf geen onderzoek voert naar de banden van de betrokken moskeeën; het is niet uw verantwoordelijkheid om dit soort informatie te verzamelen; dat is aan de Staatveiligheid en als die een positief advies geeft, is het voor u allemaal oké.

Sta me toe: als een simpel parlements lid, dat niet over dezelfde middelen beschikt als u, via wat surfen op het internet dergelijke informatie kan vinden, dan moet u dat ook kunnen. U beweert altijd dat u een Vlaamse islam tot stand wilt brengen, een islam die zich zal confirmeren aan Europese waarden en normen, en die afstand zal nemen van een aantal basiswaarden van de islam die niet compatibel zijn met onze fundamentele waarden en normen. Dit soort moskeeën doet er alles aan om via Diyanet en Milli Görüş de integratie af te remmen, ze willen zelfs het omgekeerde bereiken van u met uw inburgeringsbeleid. Uitgerekend deze moskeeën zijn de grote begunstigden van het overheidsmantra dat hen via subsidies bereikt.

Minister, bent u/was u op de hoogte van het feit dat negen van de zeventien gesubsidieerde moskeeën in 2012 tot het Diyanetnetwerk behoren? Was u ervan op de hoogte dat één moskee eigendom is van Milli Görüş en dat een andere zeer nauwe banden heeft met Milli Görüş? Hoe verantwoordt u dat belastinggeld naar dit soort moskeeën vloeit?

Hoe staat u tegenover het Diyanetnetwerk, aangezien u uitgerekend hier een opleiding wilt organiseren voor imams in Vlaanderen? Dat zou een manier zijn om hen te laten confirmeren aan een aantal waarden en normen die de onze zijn en die haaks staan op de basiswaarden van de islam. Turkije stuurt staatsambtenaren naar de Diyanetmoskeeën om iedere vorm van integratie tegen te gaan en roept hen na x aantal jaar terug. Bent u bereid om te onderzoeken wat er ter zake is fout gelopen, en hoe we dit soort anomalieën in de toekomst kunnen vermijden?

Welke conclusies trekt u uit mijn vaststellingen? Gaat u uw erkennings- en subsidiëeringspolitiek desgevallend herbekijken en heroriënteren? Die subsidiëring is niet niks. Dat is ongeveer de helft, meer dan de helft, van de gesubsidieerde moskeeën. Gaat u de subsidies aan de moskeeën die ik heb opgenoemd consequent afschaffen?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, het lijkt me interessant om eens te focussen op de moskeeën in de Turkse gemeenschap. Het Diyanetsysteem ontstond in Turkije om de islam onder staatscontrole te brengen. Het is een erfenis van het seculiere regime. Dat wou via de organisatie van de godsdienstbeleving greep krijgen op de islam en op de vorming van de imams. Men wilde zelfs vat krijgen op wat ze zeiden in de moskeeën. Dit systeem is de

migratie gevolgd en zo terechtgekomen in de verschillende landen waar Turkse migranten zijn gearriveerd. Die mensen hebben vervolgens hun eigen moskeeën opgericht. Ze zijn in dat systeem gestapt. Aangezien dit systeem mee naar hier is gekomen, bevinden we ons nu in een wat merkwaardige situatie. Dit roept op zich vragen op. Dat dit allemaal dramatisch is, zou ik niet direct willen beweren. Het is echter geen evident systeem. De ene staat intervenueert op die manier immers in een andere staat.

Ik vind dit in feite een mooie illustratie van een punt dat een aantal commissieleden en ikzelf hier al vaak hebben aangehaald. We hebben er nood aan zelf imams te kunnen opleiden. Indien we een beroep blijven doen op imams die uit Turkije, de Maghreb, het Midden-Oosten en de Arabische landen voor een aantal jaren naar hier komen, zal dit alles de integratie niet ten goede komen. Die mensen kennen de taal niet. Ze zijn in een ander systeem opgegroeid en hebben een andere opleiding gevolgd. Dit onderstreept net de noodzaak om hier tot een goede opleiding te komen.

Het klopt dat de Dienst voor de Veiligheid van de Staat dit controleert. Volgens mij moet de minister iets meer doen dan enkel de rapporten van de Dienst voor de Veiligheid van de Staat na te kijken. De Vlaamse overheid legt immers ook een aantal criteria op. Ik ben ervan overtuigd dat de Vlaamse administratie een aantal zaken, zoals het gebruik van de taal, nakijkt.

Minister, beschikt u over elementen die u ertoe nopen te besluiten dat moet worden onderzocht of de erkenningsvoorwaarden nog steeds zijn vervuld? Hebben de Dienst voor de Veiligheid van de Staat, uw eigen administratie of andere bronnen u al informatie bezorgd die u ertoe aanzetten te onderzoeken of aan de erkenningsvoorwaarden momenteel wordt voldaan en of eventueel moet worden ingegrepen?

We kunnen een gemeenschap erkennen. We kunnen die erkenning echter ook weer intrekken. Een dergelijke beslissing moet niet lichtzinnig worden genomen. Volgens mij is dit punt tijdens een plenaire vergadering al eens zijdelings ter sprake gekomen. Beschikt u al dan niet over dergelijke elementen?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Voorzitter, ik wil me ook bij deze bezorgdheid aansluiten. We herinneren ons de onthoofding van de Engelse militair in Londen nog levendig. Dat staat op ons netvlies gebrand. Dit heeft veel tot nadenken gestemd. We mogen er niet van uitgaan dat alles vredig en rustig verloopt. We moeten ten eerste op onze hoede zijn. Het minste onraad dat wordt gemeld, moet terdege worden onderzocht. We moeten steeds nagaan of het nodig is passende maatregelen te treffen. Het is in die gevallen minstens nodig alle subsidies voor moskeeën waar haat zou worden gepredikt, onmiddellijk de kop in te drukken.

We voelen ons allemaal soms wat ongemakkelijk als de heer Dewinter ons in zijn spreekwoordelijke stijl probeert wakker te schudden. Als we op de televisie zien wat zich wereldwijd allemaal ontwikkelt, stellen we ons echter ook in dit land de nodige vragen. Minister, we hopen dan ook dat u dergelijke dossiers nauwgezet opvolgt.

Minister, ik sluit me ook aan bij de vragen van de heer Kennes. Heeft de Staatsveiligheid u al van dergelijke zaken op de hoogte gesteld? Zo ja, welke maatregelen neemt u dan?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, dit is een aangelegenheid die de heer Dewinter na aan het hart ligt. Ik kan er mijn klok op gelijkstellen: tweemaal per jaar laat hij zijn medewerker dezelfde schriftelijke vraag indienen. Hij heeft trouwens uitvoerig uit het antwoord op zijn laatste schriftelijke vraag geciteerd.

Daarbij heeft de heer Dewinter natuurlijk bewust verkeerde informatie verspreid. Hij heeft vermeld dat het om Vlaamse subsidies zou gaan. Hij weet echter zeer goed dat het niet om

Vlaamse subsidies gaat. Op dat vlak heeft hij er geen probleem mee een loopje te nemen met de waarheid.

We hebben hierover enkele weken geleden al een debat gevoerd. De heer Dewinter was toen jammer genoeg niet aanwezig. We hebben een aantal zaken niet zijdelings, maar zeer expliciet behandeld. We hebben toen uitvoerig over de erkenning van de moskeeën in Vlaanderen gepraat.

Ik wil nog even de context schetsen. Aangezien de heer Dewinter dit dossier op de voet volgt, kent hij dit allemaal beter dan wie dan ook. Hij weet dat de erediensten door de federale overheid worden erkend. Hij weet dat momenteel zes erediensten zijn erkend. Volgens de federale wetgeving moet elke erkende eredienst over een erkend representatief orgaan beschikken. Dat orgaan kan de voordrachten in verband met de erkenningen verzorgen.

De heer Dewinter weet ook dat de Moslimexecutieve, het erkend representatief orgaan voor de islam, zich momenteel in lopende zaken bevindt. Ik heb dat in deze commissie al eens uitvoerig meegedeeld. De minister van Justitie heeft in dit verband al tweemaal een brief verstuurd. Aangezien de Moslimexecutieve zich in lopende zaken bevindt, kunnen ook geen erkenningen meer worden voorgesteld of erkenningsaanvragen meer worden ingediend.

Dit punt is hier trouwens al het onderwerp van een debat geweest. Er zijn immers lokale islamitische gemeenschappen die zich afvragen waar hun erkenning blijft. Ze moeten echter wachten op een federale oplossing in verband met de Moslimexecutieve.

Zoals de heer Kennes al heeft vermeld, stelt de Vlaamse overheid een aantal criteria voorop. Om erkend te kunnen worden, moet een lokale geloofsgemeenschap aan die criteria voldoen. Ze moet zich ertoe verbinden de principes te onderschrijven, die overigens ook alle politieke partijen onderschrijven, die uit het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) voortvloeien. In de regelgeving staat trouwens expliciet dat ze individuen die handelen of oproepen tot handelingen in strijd met de in het EVRM vervatte principes, uit de lokale geloofsgemeenschap moeten weren. Ze mogen geen medewerking verlenen aan activiteiten die met die principes in strijd zijn.

Er moet een procedure worden doorlopen die ruimer is dan alleen maar het advies van de Staatsveiligheid. U weet dat er ook een advies moet zijn van de betrokken steden en gemeenten, van de minister van Justitie en van de Staatsveiligheid. Dit is belangrijk in dit debat: er moet een lokale openbare instelling met rechtspersoonlijkheid worden opgericht. Dat is het slotpunt van de erkenning. Dat is de enige lokale geloofsgemeenschap die kan worden erkend en die dus ook in aanmerking kan komen voor subsidiëring. Er kan dus nooit sprake zijn van toekenning van subsidies aan eender welke buitenlandse overheid. Het moet een erkende lokale openbare instelling zijn met rechtspersoonlijkheid.

Zodra die lokale geloofsgemeenschap is erkend en die lokale openbare instelling er is, kan zij vragen een betaalde bedienaar van de eredienst te krijgen bij de FOD Justitie. Er zijn meer erkende moskeeën, maar er zijn bij mijn weten negen imams die subsidie krijgen voor de uitoefening van de eredienst.

U weet dat wij aan de bedienaars van de eredienst inburgeringsplicht opleggen. Ik heb in antwoord op een vraag van u of van andere collega's reeds meerdere keren de cijfers gegeven. Er zijn er 23 in totaal. 18 daarvan zijn de inburgeringsplicht al nagekomen. Voor 4 daarvan loopt het, is men ermee bezig of wordt er binnenkort gestart met de inburgering.

Voor de lokale geloofsgemeenschappen kan er een bijdrage zijn ofwel in de exploitatiekosten ofwel in de investeringen, niet door de Vlaamse maar door de lokale overheid, of in het geval van de islamitische eredienst door de provincie. De provincie is daar de bevoegde publiekrechtelijke instelling. Wat dit laatste betreft – misschien is het u ontgaan, mijnheer Dewinter – heeft dit parlement op mijn voorstel recent een striktere regeling goedgekeurd in het Eredienstendecreet, waarbij gemeenten en provincies niet langer verplicht zijn om bij te

dragen aan de gebouwen van de eredienst als ze geen eigendom zijn van de lokale openbare instelling of van de gemeente of provincie. Er is dus geen bijdrage wanneer het gaat over privé-eigendommen of eigendommen van buitenlandse overheden.

Bovendien is er in deze commissie een Subsidiedecreet hangende. Dat is voorlopig wat on hold gezet. Onder andere uw partij heeft daarvoor gezorgd. In dat Subsidiedecreet wordt er onder andere in voorzien dat geen enkele Vlaamse subsidie kan worden verstrekt voor gebouwen van de eredienst als ze niet in eigendom zijn van de lokale openbare instelling.

Tot daar het kader waarbinnen ik opereer: het EVRM, het Eredienstendecreet van Vlaanderen en het Subsidiedecreet, dat we hier behandelen en dat voorziet in een aanscherping op het vlak van eigendom. Als ik het goed heb, is het op dit ogenblik naar de Raad van State wat betreft de amendementen met betrekking tot de woonwagenterreinen.

De islam is niet de Turkse staatsgodsdienst, daar zijn we het over eens, neem ik aan. Er is één staatsgodsdienst die wel in aanmerking komt voor subsidiëring en die ook krijgt. Het is een staatsgodsdienst die rechtstreeks onder het gezag staat van de Britse kroon, namelijk de anglicaanse kerk. De bedienaars van de eredienst van de anglicaanse kerk komen in aanmerking voor betaling, net zoals de rooms-katholieken. Dat is een staatsgodsdienst die hier in België is erkend.

Diyanet is inderdaad het Turkse presidium van godsdienstzaken, onder leiding van het ministerie van Algemene Zaken van de Turkse premier. Zoals de heer Kennes heeft gezegd – het is goed dat hij me eraan herinnerd heeft – is het een beetje de ironie van de geschiedenis. Dit is opgericht door Atatürk, die zijn grote voorbeeld Napoleon heeft gevolgd. Hij wilde met de islam in Turkije hetzelfde doen als wat Napoleon heeft gedaan met de katholieke kerk in Frankrijk en heeft de islam geseculariseerd en onder het gezag gebracht van de Turkse overheid. U weet dat hij op dat vlak een heel nieuwe koers is beginnen te varen. U past uw interpellatie natuurlijk in in het feit dat daar ondertussen een andere partij de meerderheid heeft gehaald. Maar het Turkse presidium van godsdienstzaken is geïnstalleerd door Atatürk met de bedoelingen die we allemaal kennen.

In België is er een vzw opgericht conform de wetgeving van 2 mei 2002. Het is een internationale vzw met rechtspersoonlijkheid die hier de Diyanetobediëntie organiseert en vertegenwoordigt. Een aantal lokale islamitische geloofsgemeenschappen behoren tot de Diyanetkoepel. Er zijn ook enkele erkende lokale islamitische geloofsgemeenschappen die behoren tot Milli Görüş. Het is niet verboden, tenzij me iets is ontsnapt in de federale wetgeving, dat lokale islamitische geloofsgemeenschappen behoren tot de koepels Diyanet of Milli Görüş, of dat zij gehuisvest zouden zijn in gebouwen die eigendom zijn van die vzw of van een vzw gelinkt aan Milli Görüş. Het is wel verboden dat zij daden zouden stellen of oproepen tot daden in strijd met de fundamentele rechten en vrijheden of dat daar individuen actief zouden zijn die handelen of oproepen in strijd met de Grondwet of in strijd met het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. Op één na, de geloofsgemeenschap Al Ihsaan te Leuven – maar die valt niet binnen de scope van uw interpellatie – zijn al die geloofsgemeenschappen gehuisvest in gebouwen die eigendom zijn van private vzw's. Met het Eredienstendecreet en het nieuwe decreet dat nog hangende is, komen zij dus niet in aanmerking voor investeringssubsidies.

De provincies moeten enkel bijspringen bij eventuele tekorten in de exploitatie van de publiekrechtelijke rechtspersonen, en niet in de investeringskosten van de gebouwen. En dus kan er geen geld gaan naar moskeeën die eigendom zijn van de Turkse overheid. Laat dat klaar en duidelijk zijn.

Het is niet de eerste keer dat u vraagt of ik bereid ben te laten onderzoeken in welke mate Diyanet of Milli Görüş de fundamentele waarden van de verlichting en van onze Vlaamse samenleving niet naleven. Mijn administratie heeft op dat vlak geen controlerende bevoegdheid. Wij hebben daar ook geen administratie voor. Dat is een taak van de federale

overheid, van de Staatsveiligheid. Tenzij men op de hoogte zou worden gebracht van zulke handelingen, kan mijn administratie mij dat ook niet bezorgen.

U refereert nu aan Duitsland en de waarschuwingen aldaar. Als u concrete feiten en gegevens van hier hebt, bezorg ze mij, ik zal ze uiteraard bezorgen aan de minister van Justitie. U kunt ze ook zelf rechtstreeks aan Justitie bezorgen.

Ik heb tijdens mijn ministerschap op geen enkel moment bericht gekregen vanwege de Staatsveiligheid met betrekking tot moskeeën die van dien aard zouden zijn om een procedure in te stellen tot intrekking van de erkenning. Het is niet de eerste keer dat ik dit hier bevestig: als het wel het geval zou zijn, zou ik niet aarzelen om over te gaan tot de intrekking van een erkenning, dat alles binnen de decretale regeling die dit parlement heeft goedgekeurd.

– *Mevrouw Linda Vissers, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Wat het bestuurlijke toezicht betreft, is het de provincie die hier het toezicht uitoefent. Het veiligheidsaspect en het aspect van schending van het EVRM vallen onder het toezicht en de controle van de Staatsveiligheid. Zolang men binnen het wettelijke kader opereert, blijft men dus erkend.

Ik meen te hebben aangetoond, mijnheer Dewinter, dat uw bewering dat er Vlaams geld naar de moskeeën gaat, niet klopt. Alles gebeurt bovendien binnen het vigerende kader. En onlangs hebben we de regelgeving met betrekking tot de subsidiëring van de investeringen verstrengd, in het Eredienstendecreet en straks hopelijk ook nog in het hangende decreet met betrekking tot de subsidiëring.

De imams zijn verplicht om in te burgeren. Ik ben er ook van overtuigd dat het initiatief van collega Smet om tot een eigen opleiding te komen, een goede zaak zou zijn. We krijgen vanuit de islamitische geloofsgemeenschap immers permanent signalen dat zij imams willen die in hun context leven, die Nederlands spreken, die hier opgeleid zijn, die met de jongeren om kunnen, en die dat niet doen vanuit een herkomst of achtergrond die niet de hunne is.

Er zijn op het ogenblik 28 erkende. 9 imams worden betaald door de federale overheid, 23 zijn onderworpen aan de inburgeringsplicht en hebben dus ofwel het inburgeringstraject doorlopen of zijn daar nog mee bezig.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Minister, ik heb met aandacht naar uw antwoord geluisterd. U maakt er zich aan de ene kant van af met een aantal formalismen en met het doorverwijzen van uw verantwoordelijkheid, omdat u niet voor alles rechtstreeks bevoegd bent. Aan de andere kant houdt u een wat pedant en belerend discours over de manier waarop een en ander tot stand is gekomen en verloopt.

U zegt dat Diyanet een organisatie binnen de Turkse staat is die vooral het seculiere karakter van de Turkse staat moest bewerkstelligen, en daarom probeerde om een moskeeënnetwerk tot stand te brengen dat de islam in een bepaald keurslijf moest dwingen. Maar dat was ten tijde van Atatürk. Vandaag is er iemand anders aan het bewind in Turkije, een zekere Tayyip Erdoğan. En dat is nu net niet iemand die in de traditie-Atatürk die Turkse staat wil besturen, wel integendeel. Die wil met zijn AKP-partij een heel andere richting uit. Dat zult u wel begrepen hebben. Gisteren nog werd in dat land een verbod afgekondigd om alcohol te drinken – pech voor wie misschien de intentie had om zijn vakantie in Turkije door te brengen. Het mag wel nog in hotels, dus wie alsnog naar ginder zou willen reizen, kan nog een glas bier of wijn nuttigen.

Ik geef dit anekdotische voorbeeld om aan te geven dat die mijnheer Erdoğan net iets anders is dan de oprichter van de Turkse staat Atatürk, die de volgens mij zeer terechte bedoeling had om de islam in Turkije aan banden te leggen en die geprobeerd heeft – wat niet gelukt is, de omstandigheden van vandaag bewijzen dat ten overvloede – de islam te verzoenen met een aantal principes die tot onze Europese democratische rechtsorde behoren.

Vandaag wordt het Diyanet-netwerk voor het omgekeerde gebruikt dan waarvoor het zoveel decennia geleden werd opgericht. Dat is nu juist wat ons moet verontrusten. U verontrust het blijkbaar niet. Het verontrust in elk geval onze noorderburen. Ik heb hier een rapport van de BVD, ‘De democratische rechtsorde en de islamitische gemeenschap. Buitenlandse inmenging en anti-integratieve tendensen.’ U moet het maar eens lezen, ik zal het u overhandigen. Ik weet dat u zegt dat dit uw bevoegdheid niet is, dat het de bevoegdheid is van de Staatsveiligheid. U loopt er maar wat bij. U bent wel minister en politicus, maar u reduceert uzelf tot een soort ambtenaar die nog net de cheque mag ondertekenen maar ook niet meer dan dat. Dat bent u niet. U kunt een aantal criteria opleggen als u dat wilt.

Ik citeer uit het rapport van de Nederlandse BVD, die blijkbaar andere prioriteiten heeft dan onze Staatsveiligheid, die vooral bezig is met partijen als de mijne maar net iets minder met diegenen die een werkelijke bedreiging vormen voor onze democratische rechtsorde: “Tot nu toe zijn vrijwel alle imams in Turkse moskeeën in Nederland in Turkije opgeleid. Zij verblijven hier slechts tijdelijk (ten hoogste vier jaar), zijn als gedetacheerden onderworpen aan het Turkse recht en ontvangen hun salaris uit Ankara. Niet alleen voelen deze imams zich hierdoor sterk verbonden met Turkije en leggen zij aan het Diyanet verantwoording af over hun activiteiten in Nederland (...). De BVD heeft de afgelopen jaren reeds enkele malen gewaarschuwd tegen de controle die het Diyanet uitoefent op de Turkse gemeenschap in Nederland. (...) Uit het onderzoek is gebleken dat verschillende buitenlandse organisaties invloed hebben weten te verwerven in en rond het islamitisch onderwijs en de islamitische gemeenschap in Nederland. Het betreft hoofdzakelijk een Libische en een Saoedische organisatie en het Turkse Directoraat-Generaal voor Godsdienstzaken, het Diyanet” – die club waaraan u zo vlijtig subsidies uitdeelt. “Deze inmenging is om verschillende redenen” – totaal – “ongewenst.”

U zit daarmee te lachen. Lacht u maar verder, tot in ons land gebeurt wat nu elders, in het buitenland, gebeurt.

Minister Geert Bourgeois: Welke subsidie verleen ik aan Diyanet?

De heer Filip Dewinter: Het zijn de provincies. Oké, dat weten we dan ook weer.

Minister Geert Bourgeois: Dit gaat over de uitvoering van een decreet in het kader waarvan de provincies bevoegd zijn ...

De heer Filip Dewinter: Waarom altijd al die paraplu's?

Minister Geert Bourgeois: Waarom zegt u aan een minister dat hij subsidies verleent als u pertinent weet dat hij dat niet doet? Daar bestaat een woord voor.

De heer Filip Dewinter: U bent via het decreet verantwoordelijk voor de erkenning en ook voor de subsidiëring als dusdanig. U kunt, als u dat wenst, die criteria wel degelijk aanpassen. U hebt als minister niet alleen de administratieve maar zeker ook de politieke verantwoordelijkheid om een en ander te doen. Zeker als minister verantwoordelijk voor de inburgering hebt u die verantwoordelijkheid. U weet dat zeer goed. U kunt niet jaren aan een stuk pleiten voor inburgering en voor het inschakelen van de islam in onze Europese democratische rechtsorde en dergelijke meer als u dit soort van feiten negeert en ze dan nog goedpraat ook.

Maar ik doe voort met een korte lezing van het rapport van de Nederlandse staatsveiligheid: “Deze inmenging” – van het Turkse Directoraat-Generaal voor Godsdienstzaken, het Diyanet – “is om verschillende redenen ongewenst. (...) Gebleken is dat zowel de doelstellingen als de ontplooiende activiteiten van (...) het Diyanet” – en van het Turkse Directoraat-Generaal voor Godsdienstzaken – “schadelijk zijn voor de Nederlandse democratische rechtsorde. Hoewel zij verschillen in hun motieven, kunnen de activiteiten van genoemde drie organisaties” – onder andere Diyanet – “een belemmerend effect hebben op de integratie van moslims in de Nederlandse samenleving.”

Dat is geen extremistische praat van een of andere geobsedeerde Vlaams Belanger – want zo percipieert u mij ongetwijfeld –, dit is het oordeel van de Nederlandse staatsveiligheid. Ik lees dat voor, en men wuift dat weg. Men zegt dan dat het Diyanet toffe, sympathieke, leuke kerels zijn waarmee we geen enkel probleem hebben. Wel, in het buitenland denken ze daar net iets anders over, bijvoorbeeld in ons buurland Nederland. Minister, dan moet u dat toch allemaal niet zomaar wegwuiven en doen alsof er geen vuiltje aan de lucht is en daar wat lacherig over doen, samen met uw medewerker.

Minister, het verwondert mij overigens dat u zoveel vertrouwen hebt in die Belgische Staatsveiligheid. U zou, als Vlaams-nationalist, wat dat betreft toch beter moeten weten. U zou misschien eens over de grenzen moeten kijken naar Nederland, wat ze daar zeggen over de organisaties die door uw overheid en administratie, als ik het zo mag uitdrukken, worden erkend en gesubsidieerd. Als meer dan de helft van de moskeeën in handen van deze jongens zijn – en dan heb ik het nog niet gehad over Milli Görüş waarover ik nog een paar rapporten van de Nederlandse, Duitse en andere staatsveiligheidsdiensten in Europa kan voorlezen –, doet mij dat vermoeden dat u niet te goeder trouw bent, ofwel naïef. U mag zelf kiezen. Ik hoop het laatste: dat enige naïviteit uw deel is.

Ik heb dit al herhaaldelijk geformuleerd. We zullen morgen in de plenaire vergadering het debat voeren over de aanpassingen aan het Inburgeringsdecreet. Maar het frappeert mij dat een aantal zaken die u wenst te bereiken, bijvoorbeeld door middel van de imamopleiding, totaal in tegenstelling zijn met het beleid dat op het terrein wordt gevoerd ten aanzien van erkenning en subsidiëring van moskeeën, waarvan zowaar de helft afhankelijk is van de Turkse overheid, die om de vier jaar een andere imam naar hier stuurt om er zeker van te zijn dat ze vooral niet integreren in ons land. Hoever kan de praktijk van de theorie verwijderd zijn? Dat vraag ik me af wanneer ik tot deze vaststelling kom.

Ik hoop, minister, dat u mijn argumenten, ook al komen ze van mij, niet zomaar wegwuift. Ik hoop dat u de moeite doet om dit te onderzoeken – ondanks het feit dat u beweert niet de middelen en de controlerende bevoegdheid te hebben en dat u verwijst naar allerlei andere instanties. Als u de politieke wil hebt en vooral de politieke moed om hier iets aan te doen, dan kunt u, met het gezag dat u bekleedt als minister verantwoordelijk voor de inburgering, wel degelijk uw stem verheffen en een einde maken aan deze praktijken. Daar ben ik van overtuigd. Maar ik herhaal het: daarvoor is politieke moed nodig. En die is er bij u en bij deze regering op dit moment niet – om een of andere onduidelijke reden, ik heb nog altijd niet begrepen waarom niet.

Dat verontrust mij omdat we toch vaststellen dat er een radicalisering aan de gang is. De heer Vanden Bussche heeft er al op gewezen. Deze radicalisering verloopt via dit soort van organisaties. Dat is niet alleen het werk van een paar dolgedraaide carnavalgekken à la Sharia4Belgium. Dat is ook en in veel grotere mate het werk van dit soort van organisaties: Milli Görüş, Diyanet en aanverwanten. Zij verspreiden momenteel hun boodschap, met alle gevolgen van dien. Ik hoop dat u ingrijpt voordat het te laat is en voordat wij worden geconfronteerd met situaties die, zoals de heer Vanden Bussche het al zei, in het buitenland volop aan de orde zijn.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Wij moeten inderdaad op onze hoede blijven. Minister, u hebt verwezen naar de Belgische Staatsveiligheid. Mijnheer Dewinter, er is beter dan de Belgische Staatsveiligheid. De burgemeester, het schepencollege en de gemeenteraad zullen dit ook wel aankaarten als zij daarvan op de hoogte zijn. Dit zal niet ongemerkt voorbijgaan aan de inwoners van een stad, zelfs niet in Antwerpen. Dan kan dat worden gesignaleerd.

Dat alcoholverbod baart mij minder zorgen. Ik zal u een anekdote vertellen. Dertig jaar geleden was ik met een vriend, een supporter van het Waregem dat Antwerpen bijna van ons heeft afgepakt, op reis in Tunesië. We stopten aan een baancafé om iets te eten. Mijn vriend

wou een aperitief. Dat was daar niet te verkrijgen. Toen vroeg hij een glas wijn. Dat was evenmin te krijgen. Ten einde raad vroeg hij om een pintje. Dat was er dus ook niet. Die man viel bijna van zijn stoel omdat hij bij het eten geen alcohol kon krijgen in Tunesië. In de internationale hotels kon dat wel. Er is niets nieuws onder de zon.

Wat me het meest zorgen baart, zijn die haatboodschappen op tv. Ik heb in een slapeloze nacht eens naar een internationale zender geluisterd waar zo'n peptalk verteld werd. Er was Engelse ondertiteling. Het was zeer angstaanjagend. We mogen daar niet lichtzinnig aan voorbijgaan. Ik veronderstel dat we tegenwoordig allemaal wel op onze hoede zijn. We moeten vertrouwen hebben in onze minister, we hebben dat ook. Hij zal daar met het gezonde verstand van een West-Vlaming naar blijven kijken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Dewinter, u zegt dat ik lach. U vindt dat ik pedant en formalistisch ben. Natuurlijk lach ik. U creëert een verhaal met uw eigen werkelijkheid. U verdraait de feiten. U blijft permanent bewust onwaarheden verkondigen over de subsidies en over mijn bevoegdheden. U trekt daar conclusies uit, u blijft daarop doordrammen. U blijft herhalen dat ik mijn verantwoordelijkheid moet nemen. Wel, ik neem mijn verantwoordelijkheid. Ik neem alle verantwoordelijkheden op die ik moet opnemen. Als u uw eigen ongeloofwaardig verhaaltje creëert, als blijkt dat u de jongste decretale evoluties niet kent, dan kan ik niet anders dan een aantal van uw beweringen met een grote korrel zout nemen.

Het is absoluut niet zo dat ik me beperk tot het uitdelen van cheques. Ik heb u al gezegd dat ik in deze materie geen cheques uitdeel. Ik hou me aan de wetgeving. Als u mij erop betrapt dat ik dat niet doe, kunt u mij interpellieren. Nu komt u aan met beweringen en met buitenlandse rapporten. Die zal ik met heel veel aandacht lezen.

Het belemmeren van de integratie is nog altijd geen misdrijf. *(Opmerkingen)*

De heer Dewinter heeft gezegd dat een aantal van die activiteiten een belemmerend effect hebben op de integratie. Ik wil dat bezorgen aan de Staatsveiligheid, maar dit is wellicht niet voldoende.

Dit is een ernstig debat. Mijnheer Vanden Bussche, mijnheer Dewinter, onze Staatsveiligheid focust tot nu toe vooral op de salafisten. Ze zeggen dat het salafisme het grootste gevaar vormt hier. Dat wordt onderschreven door islamkenners. Bij mijn weten hebt u geen harde feiten aangehaald van Turkse moskeeën waar oproepen tot geweld – laat staan daden – zich zouden voordoen. Als u die hebt, bezorg ze mij, ik zal er in alle verantwoordelijkheid mee handelen. U zei nog dat ik niet optreed tegen zulke boodschappen, met alle gevolgen van dien. Ik zou willen weten welke boodschap u precies kunt toeschrijven aan de Diyanet-moskeeën. Als u een boodschap kent die strijdig is met de wet, met ons decreet, dan zal ik uiteraard optreden. Het is zelfs uw plicht om dat te bezorgen aan het gerecht, maar ik zal dat doen.

Ik beperk me helemaal niet tot het uitschrijven van een cheque. Op mijn verzoek werd er een federale werkgroep opgericht. Ik heb dat hier al meegedeeld. Hij handelt over de erkenningen. We hebben daar afspraken gemaakt. Als er zich feiten voordoen om op te treden tegen de moskeeën, dan zal de Staatsveiligheid dat onmiddellijk doen. Ik heb daarstraks al geantwoord dat dit tot nu toe niet gebeurd is. Ik heb geen enkel bericht gekregen van de Staatsveiligheid over boodschappen in moskeeën die in strijd zijn met de verplichtingen die hun werden opgelegd.

Ik herhaal met de meeste klem: als dit me gesignaleerd wordt, treed ik op, zonder aarzelen. Ik kan met het bericht dat er een boodschap zou zijn of dat er een werking is die een belemmerend effect zou hebben op de integratie, niets doen. Er is een vrijheid van meningsuiting. Daar kan ik niet tegen optreden.

U zult vandaag en gisteren de boodschappen gelezen en gehoord hebben van Bilal Benyaich, de politicoloog van de Vlaams Universiteit Brussel (VUB). Het kwam in alle media aan bod. Hij waarschuwt voor het salafisme. Wat hem betreft: “(...) dat de financiering vanuit het buitenland niet noodzakelijk negatief hoeft te zijn, blijkt uit het voorbeeld van Turkije. De meeste Turkse moskeeën zijn gematigd. Een aantal moskeeën heeft een positief effect. Marokko heeft daar niet de middelen voor.”

Is dit een ideale situatie? Absoluut niet. Daar zijn we het met zijn allen over eens. Het is niet goed als de imams die uit het buitenland komen, onze taal en cultuur niet kennen. We willen daar werk van maken.

Ik zal het rapport van de BVD dat u me gaat bezorgen, uiteraard onmiddellijk overmaken aan federaal minister van Justitie Turtelboom. Ik begrijp uit uw interpellatie dat u dat nog niet gedaan hebt. Ik wil dat er met verantwoordelijkheid wordt opgetreden. De Staatsveiligheid heeft de middelen en de mensen om dit te onderzoeken. Krijg ik een signaal dat de wetten overtreden werden, of dat de verbintenis die is aangegaan met de lokale overheid om een erkenning te krijgen van de Vlaamse overheid werd geschonden, dan zal ik onmiddellijk optreden. Daar kunt u van op aan.

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Minister, u vertelt altijd ongeveer hetzelfde verhaal. Ik interpeleer u al geruime tijd over dit soort onderwerpen. Ik krijg meestal hetzelfde antwoord: ik kan er niets aan doen, ik ben wel minister van Inburgering, ik ben ook voogdijminister van de provincies maar ik kan er niets aan doen. De provincies betalen, de Staatsveiligheid controleert en ik zit daar ergens tussen, maar voor de rest steek ik mijn paraplu op, en kijk, dat was het dan.

Ik blijf erbij, het is een verhaal van politieke wil en politieke moed. Ik hoor dat u in uw repliek al wat voorzichtiger bent geworden. Ik zal u het rapport van de Nederlandse BVD laten overhandigen.

Vanavond vindt in Antwerpen een gemeenteraadszitting plaats. De minister van Justitie zit daar ook. Tegenwoordig zit iedereen daar die op Antwerps niveau van enig belang is. Ik zal aan de minister van Justitie meedelen dat u dat zult doen.

Ik blijf erbij, minister: dit vraagt meer dan een onderzoek naar de naleving van de criteria die nu in het decreet staan of die de erkenning en subsidiëring mogelijk maken. Het Diyanet-netwerk en Milli Görüş zijn netwerken achter de schermen. Ze zorgen ervoor dat de betrokken moskeeën zich confirmeren aan de wettelijke en/of administratieve verplichtingen. Niettemin oefenen ze hun invloed uit. Dat is ook waar Nederland en Duitsland voor waarschuwen. Dat maakt hen net zo gevaarlijk. Voor de buitenwereld zetten ze een gematigd masker op, maar in de interne eigenlijke werking en de preken in het Arabisch worden natuurlijk andere boodschappen verkondigd. De Staatsveiligheid ziet daar maar met mondjesmaat op toe.

Andere Europese landen staan daarin al veel verder dan wij. De naïviteit maakt nog steeds deel uit van ons beleid. Andere landen hebben die allang laten varen in dit land.

Ik heb een rapport geciteerd, maar er zijn er nog vele andere. Daar heeft men wel degelijk zicht op de greep die men vanuit het buitenland houdt – misschien sterker dan ooit – op het netwerk van moskeeën, organisaties en dergelijke; zeker vanuit Turkije en ik vrees ook vanuit andere landen. Daar zou de minister niet blind voor mogen blijven. Ik vrees echter dat hij dat nog steeds is.

Voorzitter, ik kondig een motie ter zake aan.

De voorzitter: De interpellatie is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Patricia De Waele tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de evolutie van het aantal onbetaalde boetes met betrekking tot inburgering - 1592 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, in maart 2013 heb ik in een schriftelijke vraag gepeild naar het aantal boetes aan niet-EU-migranten die weigeren een inburgeringscursus te volgen, en naar de hoogte van die boetes. Uit het antwoord op die schriftelijke vraag blijkt dat het aantal boetes aan migranten van buiten de EU die een inburgeringscursus weigeren te volgen, exponentieel is gestegen. In 2009 zijn slechts 25 boetes uitgeschreven. In 2012 is dat tot 754 boetes opgelopen. Sinds 2009 zijn in totaal 1459 inburgeraars van buiten de EU beboet omdat ze hebben geweigerd een inburgeringscursus te volgen.

Als de inburgeraar in gebreke blijft en de boete niet betaalt, wordt hij in eerste instantie door de handhavingsambtenaar aangemaand de boete te betalen. Indien de inburgeraar hierna nog in gebreke blijft, stuurt de handhavingsambtenaar het dossier door naar het Agentschap Vlaamse Belastingdienst (VLABEL), dat de boete bij dwangbevel invordert.

De overheid moet veel tijd en energie in de recuperatie van onbetaalde boetes investeren. Uit de cijfers blijkt immers dat bijna de helft van het aantal uitgeschreven boetes nog niet is geïnd. Hierdoor staat nog een bedrag van 60.800 euro aan ongeïnde boetes open. Er moeten zelfs nog boetes uit 2009 worden geïnd. Het ergste gevolg is nog dat sommige nieuwkomers hierdoor de kans missen volwaardig deel van hun nieuw thuisland te kunnen uitmaken.

Minister, hoe evalueert u de stand van zaken met betrekking tot het aantal openstaande boetes? Vormen boetes de juiste incentive om mensen te motiveren aan een inburgeringscursus deel te nemen? Waarom staan nog steeds boetes uit 2009 en 2010 open? Welke maatregelen kunt u nemen tegen volhardende inburgeraars die weigeren de hen opgelegde boetes te betalen? Is een andere aanpak wenselijk? Ik denk dan bijvoorbeeld aan resultaatsgerichte cursussen. Zult u iets ondernemen om de boetes sneller te kunnen innen? Hoeveel voltijdse equivalenten houden zich bezig met de opvolging en de inning van onbetaalde boetes?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, ten opzichte van 2011 is het aantal boetes voor verplichte inburgeraars in 2012 verdubbeld. Dat heeft verschillende oorzaken. Ten eerste is de instroom van nieuwkomers met een inburgeringsplicht in 2010 en 2011 enorm gestegen. Dat is onder meer aan de regularisering te wijten. Daarnaast is de selectie van de doelgroep uit het Rijksregister door de administratie verbeterd. Die selectie gebeurt niet langer op basis van de verblijfskaarten, maar op basis van de reden van verblijf. Het hoge aantal boetes vormt een vertaling van die stijging. Dit is uiteraard pas later gebleken. Tussen de selectie uit het Rijksregister en de uiteindelijke behandeling van een inbreuk verloopt natuurlijk wat tijd.

In 2012 is een tamelijk grote daling vastgesteld. Het aantal inburgeraars is immers gedaald. We zitten steeds meer met een nieuw fenomeen. Er is steeds meer instroom uit EU-lidstaten en minder instroom uit andere landen. Die mensen zijn rechthebbend, maar zijn geen verplichte inburgeraars.

Van de in 2012 uitgeschreven boetes is vandaag 45 procent nog niet betaald. Het aantal nog niet betaalde boetes zal nog verder afnemen. De invorderingsprocedure loopt immers een tijdje.

Wat 2010 en 2011 betreft, is momenteel 30 procent van de boetes nog niet betaald. Mevrouw De Waele heeft gevraagd hoe dat precies komt. Die onbetaalde boetes blijven bij VLABEL als onbetaald openstaan. De dossiers blijven bestaan zolang de inburgeraars niet hebben betaald.

De gerechtsdeurwaarders en VLABEL, dat voor de invorderingen instaat, hebben zogenaamde grensbedragen afgesproken. Het gaat dan om verschuldigde residuaire saldi. Indien het bedrag lager ligt, kan de gerechtsdeurwaarder het dossier afsluiten en weer aan VLABEL bezorgen. Voor maximaal 50 euro wordt geen nieuw dwangbevel verstuurd. Indien het om een beslaglegging gaat, beperken we ons tot bedragen hoger dan 200 euro. Die beperking moet ertoe leiden dat we ons niet aan onnodige gerechtskosten blootstellen of voor relatief kleine bedragen uitvoeringskosten creëren.

Indien in verband met kleinere bedragen toch wordt voortgewerkt, valt dat onder de verantwoordelijkheid van de gerechtsdeurwaarder. Hij moet op basis van zijn beroepsregels en zijn deontologie handelen. Er is echter een afspraak met VLABEL. Indien de gerechtsdeurwaarder er niet in slaagt het bedrag te recupereren, kan dit niet tot uitvoeringskosten voor VLABEL leiden. De gerechtsdeurwaarder doet dit op eigen risico. Ook met betrekking tot die gevallen kunnen we ervan uitgaan dat de gerechtsdeurwaarder steeds de regels van een zekere proceseconomie zal toepassen.

Om dossiers te kunnen afsluiten, plegen de betrokken diensten voor elk dossier overleg. Dat gebeurt aan de hand van een nieuw elektronisch opvolgingssysteem dat we in 2013 in gebruik hebben genomen. We verwachten dat de toepassing van dit systeem ertoe zal leiden dat de openstaande dossiers uit 2009 en 2010 zullen worden afgesloten.

Mevrouw De Waele heeft ook een vraag over de effectiviteit van de boetes gesteld. Het is altijd moeilijk aan de hand van een enkel gegeven conclusies te trekken. Er zijn tegelijkertijd meerdere elementen in beweging. Er is een boetesysteem ingevoerd. De kwaliteit van het aanbod is verhoogd. De onthaalbureaus zijn geprofessionaliseerd. Er is een betere dossieropvolging. In elk geval lijkt de invoering van het besluit van de Vlaamse Regering van de administratieve geldboetes (AGB-besluit) in 2009 nu zijn vruchten af te werpen.

Ik overloop even de cijfers in verband met de uitval van de verplichte inburgeraars tussen de instroom uit het buitenland en de aanmelding op het onthaalbureau. In 2008 bedroeg de uitval van verplichte inburgeraars 24 procent. Slechts 76 procent van de verplichte inburgeraars meldde zich aan. Die uitval is tot 7 procent gereduceerd. Op dit ogenblik meldt 93 procent van de verplichte inburgeraars zich aan. Volgens mijn administratie blijkt hieruit dat het boetesysteem effect sorteert. Ik kom later nog op de ware bedoeling van het boetesysteem terug.

Wat de vrijwillige inburgeraars in het Vlaamse Gewest betreft, is de uitval tussen de ondertekening van het contract en het behalen van het inburgeringsattest ook zeer sterk gedaald. In 2008 ging het nog om 32 procent. Dit is in 2012 tot 16 procent gedaald. Wie vrijwillig inburgert, sluit een contract af en moet dat contract dan ook nakomen. Wie dat niet doet, kan worden beboet. De participatie is zeer hoog geworden. In 2012 is het aandeel van de vrijwillige inburgeraars tot 84 procent gestegen.

Mensen kunnen zich tijdens de sanctioneringsprocedure alsnog in regel stellen. Van al de inburgeraars bij wie een inbreuk is vastgesteld en die door het onthaalbureau in gebreke zijn gesteld, heeft 40 procent zich na ontvangst van die aanmaning alsnog in regel gesteld. Die mensen moesten bijgevolg niet aan de handhavingsambtenaar worden gemeld.

Volgens mij vormt het AGB-besluit vooral een stok achter de deur om de inburgeraars die weigeren een traject te volgen, daar toch toe te overhalen. In principe zou de motivatie natuurlijk die boete niet mogen zijn. We zouden ervan uit moeten gaan dat iedereen de positieve aspecten van het inburgeringstraject inziet en daar dan ook instapt. Maar dat is nu eenmaal niet het geval, en daarom zijn die boetes ingevoerd.

Dat belet niet dat wij een aantal andere maatregelen nemen. Het inburgeringsaanbod is zo aantrekkelijk mogelijk gemaakt. We spelen zo veel mogelijk in op de noden van de inburgeraar, met zoveel mogelijk maatwerk. De onthaalbureaus werken daar ook heel sterk aan mee. We vragen nu inderdaad een resultaatgerichte aanpak. Dat maakt deel uit van het ontwerp van decreet dat u tot mijn spijt niet hebt goedgekeurd. Misschien verandert u nog

van mening en gaat u morgen wel over tot de goedkeuring, aangezien u in uw vraag met zoveel aandrang pleit voor een resultaatsverbintenis en we een ontwerp van decreet hebben dat de resultaatsverbintenis wel degelijk invoert. Ik hoop dat u niet op de kleintjes let maar de grote lijnen voor ogen houdt. Mijnheer Caron, ik antwoord op de vraag van mijn collega, die een vraag stelt over de resultaatsverbintenis. Die staat in het ontwerp van decreet waarover we morgen zullen discussiëren. Het is eigenlijk een zeer actuele vraag, aangezien we morgen overgaan tot de behandeling van het ontwerp van decreet in de plenaire vergadering.

Wat betreft uw vraag over de snellere inning: de boete moet worden betaald binnen dertig dagen na de beslissing van de handhavingsambtenaar. Wordt de boete niet betaald, dan komt er een dwangbevel, maar dan geven wij de zaak uit handen. Dan is VLABEL daar. Er is een centrale invorderingscel die ook een moderne toepassing maakt. Ik heb er bijna twintig jaar geleden voor gepleit dat ook verkeersboetes zouden worden geïnd via de fiscus. Men zal dat nu eindelijk federaal gaan doen. Vroeg of laat krijg je altijd gelijk. Ook op Vlaams niveau gebeurt een fiscale verrekening waar het kan. Ik hoef u niet te zeggen dat de doelgroep van inburgeraars geen doelgroep is waar je zomaar beslag kunt leggen op heel veel zaken. Het zijn mensen die heel vaak niet in aanmerking komen voor het betalen van Vlaamse gewestbelastingen. Als dat wel het geval is, wordt dit mee gefiscaliseerd, wat de invorderingskosten fel terugdringt. Maar dat zal een zeer miniem deel zijn.

In 2013 is er een nieuw elektronisch systeem in gebruik genomen om de niet-betaling of de betaling van boetes beter te kunnen opvolgen. In totaal houden vijf ambtenaren zich bezig met het geheel van de handhaving, één per provinciale afdeling. 5 procent van de werktijd van een voltijdse handhavingsambtenaar wordt besteed aan de opvolging van niet-betaalde boetes. Daar steekt dus wat werklast in. Er zijn ook boetes die niet worden geïnd. Alles bij elkaar genomen, blijkt dat het boetesysteem toch wel zijn effect heeft, als ik de cijfers bekijk die ik u daarstraks heb verstrekt.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het geeft wel wat verduidelijking over een en ander. Niettemin blijf ik met wat vragen zitten omtrent de strafmaat. U geeft in uw antwoord aan dat boetes kunnen worden kwijtgescholden als een bepaald grensbedrag niet is bereikt. Als de boete niet hoog genoeg is, dan liggen de kosten van het invorderen hoger. Uit uw antwoord blijkt dat het ongeveer 91 euro per boete zou zijn. Dat is geen heel groot bedrag. Ik meen dat de kosten van invordering altijd wel hoger zullen zijn. Ik blijf dus met de vraag zitten of dat wel een goed systeem is en of we niet altijd meer kosten van invordering zullen hebben. U geeft aan dat een aantal van die boetes worden kwijtgescholden juist omdat een bepaald grensbedrag niet kan worden overschreden. Ik blijf dus bij mijn oorspronkelijk idee dat de strafmaat niet afdoende is en mensen niet kan afschrikken. Misschien kan het dat in eerste instantie wel, maar er zijn altijd mensen die van kwade wil zijn. Die zullen we nooit bereiken.

Ik blijf er wel bij dat het strafgegeven anders zou moeten zijn, of anders gezegd: de incentive om in te burgeren, zou anders moeten zijn georganiseerd. Op dat punt verschillen we van mening. Dat is misschien de reden waarom ik morgen een ander stemgedrag zal hebben. *(Opmerkingen van de heer Bart Caron)*

Mijnheer Caron, we gaan er geen een-tweetje van maken, maar u weet dat wij nogal fel willen inzetten op een resultaatgerichte inburgering. Dat betekent dat je op voorhand een aantal doelstellingen vastlegt. Als men die haalt, komt men in aanmerking voor de inburgering. Wanneer men die doelstellingen niet haalt om een bepaalde reden, dan zou ook blijken dat men niet in aanmerking kan komen voor de inburgering. Dat is volgens ons een veel effectiever middel dan met geldboetes te proberen om gelijk te krijgen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Zoals ik al zei, ben ik er echt wel van overtuigd dat de boetes een effect hebben. Ik weet dat ze relatief laag zijn. Daar is destijds ook bewust voor gekozen en het is gewild door de decreetgever. Als ik u de cijfers geef, mevrouw De Waele, kunt u toch niet anders dan zeggen dat er een zeer grote stijging is van de participatiegraad en een zeer grote daling van de uitval. Ik denk dus dat ze wel degelijk hun effect hebben.

Er is geen echt kwijtscheldingssysteem, maar dat geldt bij elke invordering. Wie vertrouwd is met de juridische wereld, weet dat natuurlijk. Er is een punt waar iedereen, ook in civiele procedures, zegt dat je onder een bepaalde grens geen kosten meer moet veroorzaken. Dat kost verhoudingsgewijs te veel. Dat is een zaak van uitvoeringseconomie en proceseconomie. Elke deurwaarder gaat daar naar eigen beroepseer en eigen deontologie mee om.

U pleit voor een ander systeem. Ik heb het niet zo goed begrepen. Dat is eerder het systeem van Nederland, denk ik, waarbij men eerst op eigen kosten of eigen initiatief inburgering of cursussen moet volgen en dan tonen dat je in aanmerking komt. Wij hebben een ander systeem. Nederland kijkt nu toch weer een beetje afgunstig naar het systeem dat wij hanteren, maar wij hebben niet zoveel mogelijkheden. In andere landen is het zo dat inburgeringscursussen volgen en resultaten halen, gekoppeld wordt aan het verblijfsrecht. Wij hebben dat niet. Dat is een federale materie. De decreetgever heeft destijds gekozen voor het boetesysteem. Ik ben ervan overtuigd dat het niet het meest perfecte systeem is, maar ik durf toch wel te zeggen dat het zijn effect resorteert.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, het is niet zo dat wij ervoor pleiten dat een inburgeraar eerst zelf zijn cursussen betaalt. Het is achteraf, wij willen een soort recuperatie. Zodra we vaststellen dat een inburgeraar het goed doet, kunnen we de kosten recupereren. Uiteraard zijn wij er geen voorstander van om een inburgeraar die het moeilijk heeft, die het land wil binnenkomen en wil leren hoe het land draait, al te laten betalen.

Zoals ik al heb gezegd, verschillen we op dat punt van mening. Ik heb niet de indruk dat de zee heel diep is tussen ons. Misschien moet het stap voor stap worden ondernomen en ziet u boetes als één zaak om tot de inburgering te komen. Wij zouden echt nog een stap verder gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Marcel Logist tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het digitaal loket Beleids- en Beheerscyclus Gemeenten, OCMW's en Provincies (BBC)
- 1714 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Voorzitter, minister, op 25 april 2013 vond er een vergadering plaats van regionale steden en gemeenten. Deze groep werd recent uitgebreid tot alle steden en gemeenten tussen 30.000 en 50.000 inwoners. Niet onterecht, want in deze 35 steden en gemeenten van 30.000 tot 50.000 inwoners, wonen samen toch ongeveer 1,3 miljoen inwoners.

Het resultaat van deze vergadering was onthutsend. Veel gemeenten zijn nog niet klaar met de rekening van 2012, en sommige worstelen zelfs nog met de rekening van 2011, laat staan dat ze een budgetvoorstel kunnen klaarleggen voor 2013 of later. Dat geeft uiteraard de nodige zorgen. Veel bestuurders krijgen van de oppositie de kritiek dat de bestuurders informatie zouden achterhouden. Veel gemeenten denken aan saneringsoefeningen bij het

personeel, soms zelfs met naakte ontslagen. Dat zwaard van Damocles hangt nogal wat personeelsleden boven het hoofd, wat uiteraard voor heel wat sociale spanningen zorgt.

De Beleids- en Beheerscyclus (BBC) vereist een wel zeer stringente meerjarenplanning. Bepaalde uitgaven en inkomsten voor de toekomst zijn daarbij zeer moeilijk in te schatten, zoals pensioenen, brandweershervorming, vergrijzing, vergroening, verkleuring van de maatschappij, de Europese richtlijn Rioleringen, de evolutie in de energiesector en noem maar op.

Alsof dat alles niet moeilijk genoeg is, minister, blijken er ook nog steeds problemen te zijn met de software. De softwarehuizen beschikken over onvoldoende capaciteit om de grote groep instromers van 2014 behoorlijk te ondersteunen en tegelijkertijd ook service te blijven bieden aan de besturen die al eerder in de BBC zijn gestapt.

Volgens uw mening zijn alle softwareprogramma's echter stabiel en kunnen ze de kerntaken realiseren. De voornaamste kinderziektes zijn volgens u achter de rug. Begin april kon het digitaal geplaatst worden, zodat de besturen hun bestanden konden opladen. Op het werkveld hoor ik echter heel andere verhalen, en dat bewijst de vergadering van het overlegplatform regionale steden en gemeenten van 25 april laatstleden.

Minister, in welke mate erkent u de problematiek? Is er geen mogelijkheid om het probleem proactief aan te pakken? Zijn er extra inspanningen gepland? Welke oplossing ziet u? En hoe verloopt het overleg met de toezichthoudende overheid in verband met de stand van zaken qua rekeningen 2012? Ik kan, als burgemeester van Tienen, een voorbeeld geven in dat verband. Wij hebben een bureau moeten inschakelen om de rekening 2012 in september te kunnen voorstellen aan de gemeenteraad. Kostprijs: 20.000 euro. Ik wil daarmee de problemen illustreren die de gemeenten en steden momenteel ondervinden.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Wij zijn hier als lokale bestuurders allemaal bezorgd over. Ook in onze gemeente zijn wij de oefening aan het maken. Wij zijn een gemeente die er nu voor het eerst instapt. Tot nu toe heb ik nog geen alarmerende berichten gehoord.

Minister, er wordt hier verwezen naar de software. Wellicht gaat het dan over de software van het Centrum voor Informatica (Cevi). We hebben dat hier eerder al eens besproken en kregen toen geruststellende berichten vanwege Binnenlands Bestuur. Het verwondert mij dat het op die vergadering, waar de heer Logist naar verwees, is besproken.

Tussen haakjes: ik denk dat de gemeente Koksijde ook wel zou thuishoren op een dergelijke vergadering. Onze gemeente telt meer dan 30.000 inwoners. Wij werken met dezelfde budgetten en personeelsbestanden. Het zou leuk als dat erkend wordt en dat wij mee opgenomen worden in die vergaderingen.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Ik wou ook eens informeren naar de problemen met de software. Zijn die intussen opgelost? Hoe vordert dat?

De BBC vergt enorm veel middelen en capaciteit van het personeel. Het gaat allemaal niet zo eenvoudig. Heeft de administratie Binnenlands Bestuur een overzicht van hoe dat vordert? Tegen het einde van het jaar moet dat immers allemaal rond zijn en geïmplementeerd worden. Het zou goed zijn dat we er voor de verlofperiode nog eens zicht op krijgen hoe dat vordert, en of er desgevallend nog bijkomende inspanningen moeten gebeuren door de administratie ter ondersteuning van de steden en gemeenten.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Logist, dit onderwerp is hier al diverse keren aan bod gekomen. We hebben, samen met dit parlement, ook al een aantal maatregelen genomen. Ik heb begrepen dat niemand de noodzaak van de BBC in vraag stelt.

Ik ben mij ervan bewust dat de BBC een omvangrijke operatie is, maar ze is ook noodzakelijk, niet alleen om redenen van goed bestuur bij ons. Ze is ook opgelegd door de Europese Unie: de 'sixpack', die een andere manier van begroten vraagt, die eist dat je aantoonst dat je evenwicht hebt op lange termijn, met een zeer realistische begroting, die andere vereisten van de boekhouding oplegt, waar onze BBC aan beantwoordt, die evenzeer een andere rapportering vraagt, met niet alleen jaarrekeningen, maar ook kwartaalrekeningen, en die tot slot een andere manier van auditering vraagt. Ik ben bezig met de externe audit. Ik zit daar in de laatste rechte lijn. Alle controlemaatregelen die wij hebben, zowel binnen de gemeente als met betrekking tot de gouverneur en onze externe audit die we op de rails zetten, beantwoorden aan die lijnen. Ik denk dat wij op dat vlak binnen de Europese Unie bij de top horen, zo niet de top zijn.

Ik heb een grote waardering voor alle ambtenaren die met die omvangrijke operatie bezig zijn. Het gaat over ambtenaren in in totaal 800 besturen: gemeenten, OCMW's, provincies, Autonome Gemeentebedrijven (AGB's), Autonome Provinciebedrijven (APB) en OCMW-verenigingen. Ik heb dat al meerdere keren gezegd, onlangs nog eens naar aanleiding van vragen om uitleg van de collega's De Loor en Schryvers.

Een implementatie van een nieuw budgetterings- en boekhoudsysteem is niet gemakkelijk. Voor het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB) is de ondersteuning van de lokale besturen bij de BBC echt prioritair. Maar het moet ook prioritair zijn voor de lokale besturen die toch al sinds midden 2010 weten dat vanaf 1 januari 2014 het nieuwe BBC-systeem in werking treedt. Daarom hebben we ook een lang voorbereidingstraject gevolgd, zijn er gelukkig ook piloten die snel ingestapt zijn, en zijn er ook elk jaar meer piloten ingestapt.

De problemen die u signaleert, zijn drieërlei en zijn mij bekend. Ten eerste zijn er de softwareproblemen. Ten tweede zijn er de moeilijkheden die bepaalde gemeenten hebben om hun jaarrekening en hun financiële planning tijdig en met behoud van het financiële evenwicht op te maken. Want dat is nu vooral de oefening die overal gebeurt: tonen dat men in evenwicht is op lange termijn. En ten derde heb je natuurlijk de moeilijke budgettaire en economische toestand.

Ik weet dat een aantal pilootbesturen problemen hebben gehad met het opmaken van die jaarrekening 2011. Ik heb dat uitvoerig besproken in deze commissie, naar aanleiding van de vraag van mevrouw Schryvers. De jaarrekening 2011 is de eerste die de pilootbesturen opmaken volgens de BBC. Die jaarrekening 2011 heeft een impact op het opstellen van de financiële planning voor het boekjaar 2013. Ik stel echter vast dat alle twintig besturen die in 2011 als pionier zijn gestart, intussen hun jaarrekening 2011 hebben vastgesteld, en ook bezorgd aan het ABB.

Voor het boekjaar 2012 heeft van de 40 BBC-pilootbesturen nog maar 1 bestuur de BBC-jaarrekening vastgesteld en bezorgd aan het ABB. Dat is echter niet abnormaal. U weet dat het Gemeentedecreet bepaalt dat de gemeenteraad jaarrekeningen vaststelt in de loop van het eerste semester van het financiële boekjaar dat volgt op datgene waarop de rekening betrekking heeft. Nog een aantal steden en gemeenten moeten dat dus doen, of ze nu met de BBC werken of niet. Heel veel jaarrekeningen zullen zeer binnenkort worden vastgesteld. Bijvoorbeeld in mijn stad is de vaststelling gebeurd. Van de groep gemeenten die nog werken volgens de nieuwe gemeentelijke boekhouding, heeft nog maar een beperkt aantal, namelijk 21 gemeenten, de jaarrekening ingestuurd. Dat zijn dus 21 van de resterende 268 gemeenten. Dat is een iets betere verhouding, maar je kunt ook niet zeggen dat zeer veel gemeenten hun rekening hebben bezorgd. Ze hebben daarvoor trouwens ook nog de tijd: dit moet gebeuren binnen het eerste semester.

Het is nochtans belangrijk de jaarrekening tijdig te kunnen opmaken. Concreet moet de gemeente het budgettaire resultaat van de jaarrekening 2012 verwerken in de begroting 2014, en ook in het meerjarenplan 2014-2019. Het feit dat alle pilootbesturen van 2011 inmiddels hun jaarrekening voor 2011 hebben kunnen vaststellen, bewijst dat de software ondertussen wel degelijk werkt, dat die alle functionaliteiten bevat die nodig zijn om de boekingen te

kunnen uitvoeren en de rekening te kunnen opmaken. Er zijn op dit ogenblik geen softwarematige belemmeringen voor de besturen om tijdig het boekjaar 2012 te kunnen afsluiten en om het resultaat daarvan op een correcte manier te kunnen verwerken in hun financiële planning voor 2014 en later.

Ook de softwareproblemen waarnaar u verwijst en de signalen en verhalen over de werking van de softwareprogramma's voor de toepassing van de BBC zijn me bekend. Net als u heb ik klachten gekregen over tekortkomingen van die BBC-software. Bij navraag bestempelden de leveranciers die klachten meestal als onterecht. Om een duidelijk en objectief beeld te krijgen van de werkelijke situatie heb ik het ABB daarom al in februari van dit jaar gevraagd een enquête te laten uitvoeren bij de piloten van 2011 en 2012 die werden bediend door de klassieke softwareleveranciers, namelijk Cevi/Logins, CIPAL, Remmicom en Schaubroeck. Over die concrete leveranciers hebben we het.

De resultaten van die enquête zijn in alle openheid besproken met de pilootbesturen en hun softwareleverancier. Daaruit bleek dat de BBC-software in het begin van de pilootfase wel degelijk heel wat tekortkomingen vertoonde. Veel van die tekortkomingen zijn nu verholpen. De essentiële functionaliteiten die nodig zijn voor de dagelijkse werking en het opmaken van de beleidsrapporten, werken nu naar behoren, maar uiteraard werken de leveranciers nog voort aan de ontwikkeling en de verbetering van hun programma's, bijvoorbeeld voor de koppeling met facturatie- en andere randtoepassingen, bijkomende managementrapportage, de verfijning van de kredietbewaking, het monitoren van de beleidsdoelstellingen, actieplannen en acties, de optimalisatie van de digitale rapportage enzovoort. Sommige besturen maken in deze fase niet altijd het onderscheid tussen wat een essentieel onderdeel moet zijn van de software en wat een zinvolle verrijking ervan kan zijn. Uit het overleg is verder ook gebleken dat pilootbesturen niet altijd op de hoogte waren van alle mogelijkheden van de BBC-software. De door hen geformuleerde kritiek was vaak het gevolg van onwetendheid met betrekking tot die mogelijkheden. Dat is ook tot uiting gekomen in de enquête. Heel opmerkelijk was dat bepaalde gemeentebesturen op één bepaald punt kritisch waren voor één bepaalde leverancier, terwijl een ander pilootbestuur met dezelfde leverancier over hetzelfde punt helemaal niet negatief was. Dat wijst erop dat de besturen nog ervaring moesten opdoen, dat sommige besturen niet altijd heel goed wisten welke mogelijkheden er zijn en dergelijke.

Op basis van die evaluatie kan ik dus wel stellen dat de softwareleveranciers de belangrijkste problemen uit de beginperiode intussen hebben opgelost, en dat ze ernstig werk maken van de verdere ontwikkeling van hun software. Het is correct dat de begeleiding van de besturen die vanaf het financieel boekjaar 2014 de BBC hanteren, een grote uitdaging is voor de softwareleveranciers. Alle leveranciers ervaren vandaag piekmomenten en ze hebben maar een beperkte capaciteit om die pieken op te vangen. Zelf heb ik daar natuurlijk maar een beperkte impact op. Wel heb ik het ABB de opdracht gegeven te zorgen voor een vlotte inhoudelijke ondersteuning van de softwareleveranciers en de lokale besturen. Zo wil ik vermijden dat de leveranciers ook veel tijd moeten investeren in de inhoudelijke begeleiding. Ik hoop dat ze daardoor meer tijd kunnen besteden aan de eigenlijke ondersteuning van hun toepassing en hun klanten. De softwareleveranciers zullen op dat ogenblik ook minder capaciteit moeten vrijmaken voor de ondersteuning van de oude systemen.

Daarnaast heb ik het ABB ook de opdracht gegeven om de evoluties op dit vlak op de voet te blijven volgen en de implementatie van de BBC richting 2014 te monitoren. Het ABB zal daarom op diverse tijdstippen bij de lokale besturen nagaan hoe en volgens welke timing ze vorderen met de implementatie van de diverse onderdelen van de BBC, en welke moeilijkheden ze daarbij eventueel ondervinden. De eerste enquête daarover werd al in mei opgestart en de feedback van de besturen die al hebben geantwoord, wordt momenteel verwerkt. De volgende fasen in deze monitoring zijn gepland voor eind juni, september en november. We spelen dus heel kort op de bal: we monitoren bijna maand na maand, op de vakantieperiode na. Op basis daarvan kunnen de inhoudelijke begeleiding en de ondersteuning van de besturen ook effectiever en gerichtter gebeuren.

Voor de aanlevering van de bestanden van de digitale rapportering over de beleidsrapporten in de BBC kunnen de besturen momenteel al gebruikmaken van het digitaal loket. De toepassing is beschikbaar. Op mijn vraag heeft het ABB de afgelopen weken ook vijf druk bijgewoonde informatiesessies georganiseerd, gespreid over de diverse provincies, om aan de besturen bijkomende toelichting te geven over de functionaliteiten van het digitaal loket en de digitale rapportering. Verder is op de website van het ABB ook een gedetailleerde gebruikershandleiding beschikbaar, en kunnen de medewerkers van de lokale besturen altijd de helpdesk binnen het ABB contacteren voor vragen over concrete toepassingsproblemen.

Ik kan u bevestigen dat de werkzaamheden voor de uitbouw van het digitale loket en de digitale rapportering op schema zijn. Ze zijn ondertussen voldoende getest en zullen dus ook op tijd klaar zijn. Uiteraard kan dit alles nu enkel door de pilootbesturen worden getest, maar gelet op het aantal van die besturen, moet dat toch voldoende garantie bieden voor de goede werking van het systeem en de veralgemening ervan eind 2013. Ik ga er dan ook van uit dat alle voornoemde extra inspanningen en de proactieve aanpak om, in overleg met de softwareleveranciers en de pilootbesturen, de al gesignaleerde softwareproblemen op te lossen, zullen bijdragen tot het slagen van de algemene invoering van de BBC vanaf het financiële boekjaar 2014.

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Met veel respect, maar ik hoop dat u het probleem niet onderschat.

Ik verwijs naar het Overlegplatform Regionale Steden in Vlaanderen. Het gaat over gemeenten met tussen 30.000 en 50.000 inwoners. Op de eerste plaats wil dit een forum zijn voor het onderling uitwisselen door steden en gemeenten van ervaringen en inzichten. Er is de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), maar dit is wel een belangrijk signaal, dat ik u ook wou overmaken.

Ervaringen met de BBC zijn er inderdaad genoeg, en ze zijn veelal negatief. De problemen met de BBC rijzen vooral bij de dappere steden en gemeenten die hebben meegedaan aan het eerste pilootproject 2011, met alle gevolgen van dien. De klachten zijn legio: laattijdige instructies van de Vlaamse overheid, software die te weinig ontwikkeld is, een te snelle opvolging van bijkomende starters, een gebrek aan inhoudelijke ondersteuning door het ABB en noem maar op. Daardoor werden de rekeningen 2011 en 2012 zeer laattijdig afgesloten, moeten sommige verplichte schema's handmatig worden ingegeven en blijven er onduidelijkheden allerhande. Ook het Planlastendecreet, dat gekoppeld is aan de BBC, loopt hierdoor vertraging op. Wij smeken als het ware naar meer ondersteuning door de toezichhoudende overheid.

Omdat u zou kunnen vermoeden dat ik mijn gemeentelijke BBC-ervaring wil veralgemenen, neem ik het voorbeeld van Dilbeek, een van de vele voorbeelden. Dilbeek was, zoals u weet, een van de eerste pilootgemeenten voor de BBC. Ik citeer uit het verslag van de vergadering van het overlegplatform van regionale steden en gemeenten van 25 april 2013: "Tot op vandaag werkt de software niet naar behoren. De rekening 2011 is pas onlangs bijzonder moeizaam afgesloten, waarbij zelfs niet alle verplichte schema's door de software konden worden geproduceerd. Tal van documenten moeten nog manueel in Excel worden geproduceerd. Hoe lopende investeringsenveloppen moeten worden overgedragen, is vooralsnog een raadsel. Er kunnen amper rapporten worden getrokken." Ik zou nog passages kunnen voorlezen uit dat verslag, maar dat zou ons zeker te ver leiden.

In schril contrast daarmee staat uw standpunt dat alles loopt, op wat kleinere details na. Er zouden enkele maanden geleden immers enquêtes zijn rondgestuurd naar de pilootbesturen waarna er confrontatievergaderingen zijn gebeurd tussen de softwareleveranciers en de pilootgemeenten. U verwees naar een van deze vergaderingen. Daarna heeft het kabinet samengezeten met de softwarehuizen waarop u ook hebt gealludeerd. De conclusie was dat de kern van de programma's draait, maar dat er enkele kleine onderdelen wat problemen

geven. Dat de jaarrekening helemaal niet zou kunnen worden opgemaakt, zou echter niet zo fijn zijn. In ieder geval volgt het kabinet via de administratie de situatie op, maar is het nu aan de softwarehuizen om de zaken te doen werken.

Minister, u ziet toch ook dat er een grote discrepantie is tussen beide zienswijzen. Minister, u onderschat dit probleem echt. Intussen zakken steeds gemeenten weg in het financiële moeras. Elke gemeente en stad uit het pilootproject 2010-2011 heeft nu de grootste problemen. De andere problemen moeten nog komen. Er moet absoluut dringend werk van worden gemaakt, want het loopt niet zoals het hoort.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Minister, u hebt daarnet aangegeven dat de rekeningen 2011 er zijn en dat de rekeningen 2012 binnenlopen. Wat me interesseert bij de eerste groep pilootprojecten – en dat sluit aan bij de vorige bespreking in januari over de onderbenutting en de autofinancieringsmarge –, is of er iets te leren valt over dat soort van onderbenutting en wat onderbouwbaar en realistisch is. Dat komt straks in alle gemeenten op tafel bij het maken van het meerjarenplan. Het is dan nuttig om te weten hoe het toezicht omgaat met onderbouwde ramingen van onderbenutting, want dat kan maken dat de begroting in 2018-2019 sluitend is of niet. Mijn vraag is dus wat er uit de rekeningen 2011 en 2012 kan worden geleerd.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Ik heb goed geluisterd en wij houden toch een beetje ons hart vast. Wij moeten ‘de doop’ nog ondergaan. Ik pleit er toch voor om een zekere soepelheid aan de dag te leggen in het eerste overgangsjaar, wanneer alle gemeenten aan die verplichting zullen moeten voldoen.

Ik heb in mijn leven al een paar keer van boekhoudsysteem moeten veranderen, ook destijds als notaris. Dat zorgt voor iedereen voor problemen. Minister, u kunt zich dat wel indenken: de omschakeling naar een andere cultuur en naar een andere denkwijze is voor niemand gemakkelijk. We moeten daar niet met het belerende vingertje wijzen, we moeten vooral zeer assertief zijn. Wij moeten de gemeenten de indruk geven dat wij hen in het eerste jaar op weg zullen helpen, zodat ze dat eerste jaar kunnen overleven. Dan moeten we bekijken hoe dat verder evolueert en of het nog kan worden bijgestuurd. De soep wordt inderdaad nooit zo heet gegeten als ze wordt opgediend, maar het is duidelijk dat wij in de komende jaren begrip moeten opbrengen voor die problemen. Ik denk niet dat mijn collega pleit vanuit zijn eigen ervaring, hij citeert uit een zeer degelijk verslag. Wij moeten daar oor voor hebben. Minister, als u aan uw administratie de gepaste richtlijnen geeft en als we een goede omzendbrief krijgen om te weten hoe daarmee zal worden omgegaan, zal er veel miserie en zenuwachtigheid kunnen worden voorkomen.

– *Mevrouw Annick De Ridder, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Durnez, ik kan uiteraard niet meteen op deze banken het antwoord geven op uw bijkomende vraag. Maar u weet net als ik dat in het klassieke systeem de gemeenten zeer conservatief ramen. Er zal natuurlijk een verschillende raming zijn van uitgaven en inkomsten. *(Opmerkingen van de heer Marc Vanden Bussche)*

Het is door Europa opgelegd dat we een andere manier van ramen zullen moeten hebben. De beleids- en beheerscyclus zal dit mogelijk maken. Maar u stelt een nuttige vraag. Ik zal bekijken of ik u die cijfers kan bezorgen.

Mijnheer Logist en mijnheer Vanden Bussche, de twintig pilootgemeenten uit 2011 hebben allemaal hun rekening ingediend. Sommige hebben dat nog niet digitaal gedaan, sommige alleen maar in pdf. Dat is juist. Ik zal geen namen noemen, maar met bepaalde van die softwaresystemen doen er zich problemen voor. Ik weet niet met welke systemen u werkt. U kunt het blijkbaar ook niet zeggen. Bij andere systemen zijn die problemen er helemaal niet. Ik weet met welk softwaresysteem Dilbeek werkt. Ik zeg er niets over, ik constateer het alleen maar.

Mijnheer Vanden Bussche, wij zijn zeer vroeg begonnen met de overgang: halverwege 2010. We hebben met die piloten gewerkt. Met 20 in 2011, in 2012 40 erbij, in 2013 170 erbij. Er draaien nu dus 230 piloten. Is dat een absolute garantie dat er in 2014 geen problemen meer zullen zijn? Neen. Maar het is toch een omvangrijk pakket. Het gaat niet meer om enkele gemeenten. Er zijn ook twee provincies bij, en ook OCMW's, steden en gemeenten. Het draait dus op alle niveaus.

Ik heb u geschetst wat de problemen waren. Ik ga geen gemeenten beschuldigen. Maar u weet zeer goed dat er ook in het oude systeem gemeenten waren die er nooit in slaagden om tijdig hun rekeningen vast te stellen. Je moet er natuurlijk voor zorgen dat je eerst en vooral zelf afsluit. Je mag eender welk softwaresysteem hebben, maar als de gemeente het werk niet doet, zal het niet gaan. De heer Durnez herinnert zich dat het belangrijk is dat je die gegevens hebt. Dit werd naar aanleiding van de vraag van mevrouw Schryvers besproken en niemand betwistte het. Men zal de gegevens van 2012 moeten verwerken in 2014.

Mijnheer Logist, voor die pilootgemeenten van 2011 was het niet erg dat die regeling er niet was in het eerste semester van 2012 omdat ze nog in het oude systeem zaten. Het zou pas erg worden als ze ook met het oog op 2014 de timing niet zouden halen. Ik ga ervan uit dat dit wel gebeurt. Mijnheer Logist, uw zorg is ook de mijne. Wij hebben van bij het begin alles in het werk gesteld om alle mogelijke ondersteuning te geven. Er waren meerdere vergaderingen, er is een helpdesk die sterk wordt bevraagd, er is monitoring. Ook nu nog, in deze periode, is er bijna maand na maand monitoring, om ervoor te zorgen dat er zo weinig mogelijk problemen zijn en om toe te laten dat de softwareleveranciers zoveel mogelijk inzetten op hun core. Wij doen de ondersteuning van de gemeenten.

Er zijn verschillen in de gemeenten. Ik heb gegevens van februari-maart, we hadden toen nog de gegevens van een aantal besturen niet binnen. Van de 308 gemeenten zijn er 267 klant bij de vier klassieke leveranciers of bij Digipolis. Eén bestuur, de stad Brugge, heeft voor een totaal nieuwe leverancier gekozen. Eén bestuur ontwikkelt zelf zijn software, dat is Bree. Acht besturen hadden nog niet gereageerd op onze vraag en 31 hadden nog geen keuze gemaakt. Wij bepalen natuurlijk niet met welke leverancier men in zee gaat. Dat is een autonome gemeentelijke keuze.

Ik beschuldig niemand, maar ik zie dat er een verschil is in ontwikkeling van de software. Het is een geheel. Wij doen alles wat we kunnen met het ABB. We ondersteunen en monitoren. We helpen. We stemmen af met de softwarehuizen. We vergaderen met hen. Ze bevestigen nu dat alle problemen verholpen zijn. De rekeningen van elf van de twintig piloten zijn er.

De gemeenten moeten natuurlijk ook afsluiten. Ik word hier elk jaar opnieuw door iemand gevraagd naar de stand van zaken van de gemeenterekeningen, hoeveel ik er al binnen heb en hoeveel er nog ontbreken. Het zijn helaas altijd dezelfde die niet op tijd hun rekening afsluiten, ook in het oude systeem. *(Opmerkingen)*

Verkiezingen of niet, een goede huisvader zorgt dat zijn rekeningen op tijd zijn afgesloten.

De voorzitter: De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist: Minister, ik heb alle begrip voor de Europese richtlijn die u moet volgen. Ik ben me bewust van de noodzaak van de beleidsdoelstellingen die we hebben ingevoerd. Ik heb daar geen enkel probleem mee. Ik zeg alleen dat het systeem ertoe leidt dat de stad Tienen 20.000 euro besteedt aan een bureau dat de rekening afsluit. Dat is toch een probleem?

Minister Geert Bourgeois: U kunt voor dat concrete probleem het ABB nog eens contacteren om de oorzaak te achterhalen. Ik weet dat niet. Misschien zit het bij de softwareleverancier. Dat is een particulier probleem. Ik kan daar nu niet op antwoorden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■